

Juridisk tidsskrift, bind 23-24, side 197-199

Anders Sandøe Ørsted, Janus Lauritz, Andreas Kolderup-Rosenvinge

København 1834, Andreas Seidelin

Sag No 42

En på flere, fra begge parter side fremlagte, til dets ældgamle udkomstbreve, fæste- og skiftebreve grundet undersøgelse, om nogle gårdbesiddere burde anses som fæstere, eller om de i lovens 3 – 12 omhandlede selvejerbønder. Slige selvejere er berettigede til at hugge uden udvisning i de til deres ejendomme tilhørende skovparter.

Kammeradvokaten, Statsråd Bilsted, på embedsvegne

kontra

Gårdmændene Lars Andersen og Simon Drud fra Ebberup, Hans Jensen og Anders Jørgensen i Voltofte, samt **Lars Gormsen af Blangstrup**, samtlige under Frederiksgave Gods.

[...] Hvad dernæst indstævnte, **Lars Gormsen** i Blangstrup, betræffer, da findes den gård, hvilken han besidder, end ikke at være indbefattet under Mette von der Kulas skøde til v. Deviss af 27. maj 1707, hvorimod den først forekommer under benævnelse af husejendom i den jordebog, som er vedhæftet skødet fra v. Deviss til Kanceliråd Otte af 4. okt. 1765, uden at det vides, når og hvorledes denne gård er kommet ind under Frederiksgave Gods.

Imidlertid ses det dog af det brev, dateret 6. apr. 1719, hvorved **Gorm Clausen** er meddelt fæste på gården, at han allerede har haft et husbondsholdsbrev på samme af 29. nov. 1707, hvilket i det foromhandlede fæstebrev siges at være blevet kasseret i anledning af forordningen om det stemplede papir af 23. jan. 1719, men det er at mærke, at bemeldte **Gorm Clausen** allerede tidligere havde skøde på ejendommen af 13. marts 1715, hvorefter den ved foregående lovbydelse er overdraget ham af **Claus Hansen** i Blangstrup med flere med alt dets tilliggender af bygninger og jorde.

Ligesom det på grund heraf må antages at fornævnte gård oprindeligt har været i Gorm Clausens eje, hvorimod der af det tiil ham udstedte husbondsholdsbrev i det højeste kan udledes, at herligheden til gården har tilhørt en anden, således erfares det og, at han, forinden han indlod sig i ægteskab med **Giertrud Madsdatter**, har meddelt hende et skøde af den 2. juni 1714 på den halve part i gården; men i disse to ægtefolks nedstigende linje er gården siden forbleven og ved skødet overdraget fra den ene besidder til den anden; således er det oplyst at bemeldte Giertrud Madsdatter, der efter Gorm Clausens død indlod sig i ægteskab med **Laurs Pedersen**, har efter dennes død tillige med hendes søn af 1. ægteskab, Mads Gormsen, og svigersøn på datteren Sidsel Laursdatters vegne overdraget den hele jordejendomsbondegård ved skøde af 30. jan. 1772 til hendes søn af 2. ægteskab, **Gorm Laursen**, der atter under 26. marts 1794 har meddelt sin søn, indstævnte **Laurs Gormsen**, skøde på gården.

I henseende til de formentlige fæstebreve, der tid efter anden er meddelt besidderne af denne ejendom, fortjener det og, foruden hvad i henseende til Lars Andersen er anført, at bemærkes, at det i det foromhandlede brev af 6. apr. 1719, uagtet dette udtrykkeligt angives at være udstedt i anledning af kassationen af et ældre husbondsholdsbrev, som Gorm Clausen hermed sin livstid fremdeles forundt sit fæstested at nyde og beholde, thi da der ingen forandring i denne mellemtid var foregået i henseende til de rettigheder, hvormed Gorm Clausen besad ejendommen, hvorimod det yngre brev blot er udstedt for at træde i stedet for det ældre, så er det klart, at ordet: Fæstested ikke her kan være taget i den sædvanlige betydning. I samtlige de yngre fæstebreve kvitteres der og for husbondsholdsbetaling, ligesom gården, skønt der bruges det udtryk: At stæde og fæste, ved disse overdrages enhver besidder især med de samme rettigheder, hvormed hans formand havde besiddet den.

Af skiftet, der blev afholdt den 15. apr. 1720 efter Gorm Clausen, kan heller ikke skønnes andet, end at gårdens jorde er blevet ansete som boets ejendom; thi efter at der først er taget overslag af boets hele formue, hvorunder ejendommen siges at være indbegreben, vedtages det, at enken med hendes fæstemand Laurs Pedersen skulle træde til boets ganske middel og formue med samt landejendommen, mod at der til sønnen Mads Gormsen i sin tid, når han blev myndig, skulle udbetales en vis sum, uden at skiftet indeholder det mindste spor til, at gårdens jorde skulle være unddragne fra behandlingen, eller at der ved ejendommen blot skulle være bygningerne.

[...]

Dom afsagt 31. okt. 1832:

Landsoverrettens samt Hof- og Stadsrettens dom bør stå ved magt.